

Wat zegt de wet over drugs en alcohol in het verkeer?

Rijden onder invloed van illegale drugs is verboden. Ook het gebruik van alcohol in het verkeer is gereguleerd. Wat gebeurt er als men toch onder invloed van alcohol of drugs wordt tegengehouden door de politie? En mag men met de auto rijden als men medicatie neemt?

Wie de wetgeving wil raadplegen, kan dit op verschillende manieren.

De [VAD-bibliotheek](#) stelde een online databank samen met onder meer referenties van de belangrijkste Belgische wetteksten vanaf 1851.

Een overzicht van de wetgeving inzake alcohol in het verkeer is te vinden op de webpagina's van de [federale overheid](#).

Wetteksten die werden gepubliceerd vanaf 1997 kunnen full text worden geraadpleegd via de [Wetgevingsindex](#) van het Ministerie van Justitie.

De [European Legal Database on Drugs \(ELDD\)](#) bevat overzichten van de wetgeving in Europese landen.

Wat als men onder invloed van alcohol wordt tegengehouden door de politie?

Het alcoholverbruik in het wegverkeer wordt gereguleerd. Sinds december 1994 is een alcoholgehalte van 0,5 promille in het bloed strafbaar. De verkeerswetgeving bepaalt dat rijden (met de wagen, de motorfiets of brommer én met de fiets) vanaf 0,5 promille alcohol in het bloed strafbaar is.

Voor beroepschauffeurs (bestuurders van vrachtwagens, bussen, taxi's, ambulances, ...) is de wet sinds 1 januari 2015 strenger. Zij moeten zich houden aan een alcohollimiet van 0,2 promille. Dat betekent dat deze chauffeurs al na het drinken van één glas strafbaar zijn (in de praktijk komt dit dus neer op een nultolerantie voor drinken in het verkeer voor beroepschauffeurs).

De politie kan onmiddellijk 170 euro innen of kan voor hetzelfde bedrag een minnelijke schikking treffen. Men krijgt een rijverbod van minimum drie uur. De rechter kan een boete uitspreken tot 3.000 euro en het recht tot sturen ontzeggen.

Vanaf 0,8 promille worden de straffen zwaarder. Bij een minnelijke schikking betaalt men 400 tot 1.200 euro (afhankelijk van het precieze alcoholgehalte in je bloed). Het recht tot sturen wordt minimum zes uur ontnomen en het rijbewijs kan onmiddellijk ingetrokken worden, bijvoorbeeld als het rijgedrag gevaarlijk is voor de verkeersveiligheid. De rechter kan boetes van 1.600 tot 16.000 euro uitspreken.

Bij herhaalde overtredingen worden de boetes nog zwaarder.

[Responsible Young Drivers](#) en [Drive Up Safety](#) willen jonge mensen duidelijk maken dat veilig verkeer en verantwoord rijgedrag een must zijn. Dat alcohol en drugs tot de aandachtspunten behoren, spreekt voor zich. Beide organisaties kennen de taal van de jongeren en communiceren onder andere via bewustwordingscampagnes en spraakmakende acties met hen.

Mag men met de auto rijden als men medicatie neemt?

Sinds 1 oktober 1998 is in België een nieuw Koninklijk Besluit (KB) van kracht. Een bestuurder van een motorvoertuig is niet rijgeschikt als hij aan een lichamelijke of geestelijke aandoening lijdt die in het KB van 23 maart 1998 is opgenomen. Dat KB vermeldt onder meer neurologische aandoeningen, geestelijke aandoeningen, epilepsie, aandoeningen van hart en bloedvaten, diabetes en normen voor de visuele functies.

Ook bij het voorschrijven van geneesmiddelen moet de geneesheer nagaan welke invloed het geneesmiddel heeft op de rijvaardigheid en de patiënt hiervan op de hoogte brengen. De geneesmiddelen worden onderverdeeld in drie klassen naargelang hun potentiële invloed op de rijvaardigheid:

- CATEGORIE 1:
waarschijnlijk geen negatieve invloed op de rijvaardigheid. Indien mogelijk moet de geneesheer een geneesmiddel uit deze categorie verkiezen.
- CATEGORIE 2:
lichte of matige invloed op de rijvaardigheid. Bij het voorschrijven van geneesmiddelen uit categorie 2 krijgt de patiënt het advies geen wagen te besturen de eerste dagen van de behandeling of tot het ogenblik dat hij zich bewust is van de effecten.
- CATEGORIE 3:
ernstige invloed op de rijvaardigheid. De geneesheer adviseert de patiënt geen wagen te besturen. De geneesheer bepaalt dus de rijgeschiktheid van de patiënt en de geldigheidsduur van het advies.

De patiënt die aan psychotrope stoffen verslaafd is of die stoffen overmatig gebruikt zonder verslaafd te zijn, is sowieso niet rijgeschikt. Na een periode van bewezen onthouding van minstens zes maanden kan deze patiënt opnieuw rijgeschikt worden verklaard. De geldigheidsduur van de rijgeschiktheid is beperkt tot maximaal drie jaar.

De patiënt die regelmatig in welke vorm dan ook, psychotrope stoffen gebruikt die een nadelige invloed op de rijvaardigheid kunnen hebben of die dusdanige hoeveelheden gebruikt dat het rijgedrag daardoor ongunstig wordt beïnvloed, is niet rijgeschikt. Hetzelfde geldt bij gebruik van alle andere geneesmiddelen of geneesmiddelencombinaties die de waarneming, de stemming, de aandacht, de psychomotoriek en het oordeelsvermogen ongunstig beïnvloeden.

De geneesheer gaat bij het voorschrijven van geneesmiddelen na wat de invloed is op het rijgedrag van elk geneesmiddel afzonderlijk, in combinatie met andere geneesmiddelen of in combinatie met alcohol. De geneesheer licht zijn patiënt in over de mogelijke gevolgen voor het rijgedrag.

Het is de plicht van de geneesheer om de patiënt te informeren dat het rijbewijs moet worden ingeleverd wanneer men vaststelt dat de patiënt niet meer beantwoordt aan de vastgestelde medische normen. Vanaf dat moment ligt de verantwoordelijkheid bij de cliënt.

Wat als men onder invloed van illegale drugs wordt tegengehouden door de politie?

Rijden onder invloed van illegale drugs zoals cannabis, cocaïne, xtc, heroïne, ... is absoluut verboden. Maar wat gebeurt er nu als de politie iemand tegenhoudt bij een drugcontrole? Op 1 oktober 2010 is een nieuwe wet (Wet van 31 juli 2009) van kracht gegaan waardoor voortaan gebruikgemaakt wordt van speekseltests.

Wat zegt de wet over meerderjarigen die cannabis bezitten en/of gebruiken?

Waarom een nieuwe opsporingsprocedure?

- Ten opzichte van de vorige drugcontroles aan de hand van aandachtsverdelende tests (onder andere fysieke proeven), gevolgd door urine- en bloedstalen, wou de wetgever op zoek naar een snellere, eenvoudigere en goedkopere procedure.
- De speekseltest moet de pakkans vergroten en het aantal vals-positieve resultaten doen afnemen.

Wat verandert er?

- De fysieke proeven uit de oude procedure worden vervangen door een checklist met uiterlijke tekenen van druggebruik.
- De urinetest wordt vervangen door een speekseltest.
- De bloedanalyse wordt op termijn vervangen door een speekselanalyse.

Welke stoffen worden opgespoord?

De wettekst vermeldt dat de speekseltest vijf stoffen opspoorde:

STOF	SPOORT GEBRUIK OP VAN
THC	Cannabis
Amfetamine	Speed
MDMA	XTC
Morfine of 6-acetylmorfine	Heroïne
Cocaïne of benzoylecgonine	Cocaïne

Wie kan een controle op illegale drugs in het verkeer onderworpen worden?

- Bestuurders van een voertuig of rijdier die vermoedelijk onder invloed zijn van een van bovenvermelde stoffen.
- Vermoedelijke daders van een verkeersongeval.
- Iedereen die het ongeval mee kan hebben veroorzaakt (zelfs indien hij het slachtoffer ervan is).
- Personen die leerling-bestuurders van een voertuig of een rijdier op de openbare weg begeleiden of op het punt staan dit te doen.

Hoe verloopt de procedure?

1. De politie overloopt een gestandaardiseerde **checklist** om op basis van iemands uiterlijk en gedrag na te gaan of er tekenen zijn van recent gebruik van een van de bovenvermelde stoffen.
2. Indien uit de checklist blijkt dat minimum 3 uiterlijke tekenen van recent druggebruik waargenomen worden, wordt overgegaan tot een speekseltest. Worden geen 3 uiterlijke tekenen van recent druggebruik vastgesteld, dan kan men zijn weg verderzetten, tenzij er tekenen van dronkenschap zijn.
3. Is het resultaat van de speekseltest positief, dan:
 - krijgt de gecontroleerde als voorzorgsmaatregel een onmiddellijk rijverbod van 12 uur opgelegd (rijbewijs wordt ingehouden en moet men het voertuig ter plaatse achterlaten) of kan de procureur des Konings het rijbewijs voor 15 dagen laten intrekken (deze maatregel kan ten hoogste tweemaal met 3 maanden verlengd worden);
 - volgt er een speeksel- of bloedanalyse in een labo¹.

¹Noot: de procedure voorziet in een speekselanalyse, maar omdat de wetgeving nog niet aangepast is voor de speekselanalyse in het labo, wordt de bloedanalyse nog steeds gebruikt. Op termijn zal de speekselanalyse de bloedanalyse vervangen.

4. Bevestigt de [speeksel- of bloedanalyse](#) het positieve resultaat van de speekseltest, dan volgt de bestraffing. Voor alle duidelijkheid: noch de checklist, noch de speekseltest, maar het resultaat van deze speeksel- of bloedanalyse is de maatstaf voor een mogelijke bestraffing.
5. Na 12 uur volgt een nieuwe speekseltest. Is deze negatief, dan wordt het rijverbod opgeheven. Scoort de test positief, dan wordt het rijverbod met 12 uur verlengd, waarna een nieuwe speekseltest zal volgen. Men krijgt het rijbewijs dus pas terug na het afleggen van een negatieve speekseltest.

Wanneer volgt een rijverbod van 12 uur?

- na een positieve speekseltest na het overlopen van de checklist;
- na een positieve tweede speekseltest na het verstrijken van een eerste rijverbod;
- na weigering van een speekseltest zonder wettelijke reden;
- na weigering van een speekseltest met wettelijke reden terwijl de checklist een indicatie van recent druggebruik geeft;
- indien de betrokkene ondanks een negatieve speekseltest toch onder invloed lijkt;
- indien onvoldoende speeksel kan verzameld worden voor speekseltest of speekselanalyse.

Een onmiddellijke intrekking van het rijbewijs voor minimum 15 dagen door de procureur volgt?

- na een positieve speekseltest;
- na een vluchtmisdrijf (ook bij wegvluchten van een controle);
- na weigering van de test;
- bij het veroorzaken van een ongeval met zware fout (zoals rijden onder invloed).

Het parket is niet verplicht om over te gaan tot de onmiddellijke intrekking.

Kan men een speekseltest of speekselanalyse weigeren?

De wet voorziet in de mogelijkheid om de test of analyse te weigeren. Wanneer de persoon een wettige reden inroept, wordt een geneesheer opgeroepen om het motief te beoordelen. De inhoud van de wettige reden mag door de geneesheer niet worden onthuld als ze door het medisch geheim wordt gedekt. Als de opgevorderde arts vaststelt dat de weigering ongegrond is, zal de betrokken persoon opdraaien voor de kosten voor de tussenkomst van de geneesheer.

Is er een voorziene limiet zoals bij alcohol of is er een nultolerantie?

De wet gaat uit van nultolerantie. Per drug zijn er zowel voor de speekseltest als voor de speekselanalyse wel enkele limietwaarden bepaald omdat resultaten onder deze waarden geen wetenschappelijke betrouwbaarheid bieden.

Voor de speekselanalyse (die de basis vormt voor een mogelijke straf) bedragen deze:

STOF	SPOORT GEBRUIK OP VAN	LIMIETWAARDE
THC	Cannabis	10 ng/ml
Amfetamine	Speed	25 ng/ml
MDMA	XTC	25 ng/ml
Morfine of 6-acetylmorfine	Heroïne	5 ng/ml
Cocaïne of benzoylecgonine	Cocaïne	10 ng/ml

Welke straffen?²

- Bij overtreding voorziet de wet een geldboete van € 200 tot € 2.000. Dit bedrag moet vermenigvuldigd worden met 8 opdecimen, wat betekent dat de boete in de praktijk € 1.600 tot € 16.000 kan bedragen.
- Bij overtreding kan een mogelijk rijverbod van minimum 3 maanden tot maximum 2 jaar opgelegd worden.
- Chauffeurs in overtreding die minder dan twee jaar over hun rijbewijs B beschikken, krijgen automatisch een rijverbod opgelegd en moeten opnieuw een rijexamen afleggen vooraleer ze het rijbewijs kunnen terugkrijgen.
- Bij weigering van een test zonder wettelijke reden volgt eveneens een boete van € 1.600 tot € 16.000.
- Bij herhaling binnen de drie jaar volgen zwaardere straffen (oplopend tot € 40.000), inclusief een mogelijke gevangenisstraf (1 maand tot 2 jaar) en een verval van het recht tot sturen (minimum 3 maanden en ten hoogste 5 jaar).

²Noot: Bij een positief resultaat van de speekseltest en speeksel- of bloedanalyse, zijn de kosten daarvan ook voor rekening van de onderzochte persoon. Als bij weigering om een speekseltest af te leggen de opgevorderde arts vaststelt dat die weigering ongegrond is, zal de betrokken persoon ook opdraaien voor de kosten van de opvordering.

Colofon

Redactie & Lay-out: VAD

Foto: Unsplash

V.U.: P. Van Deun, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

© 2017

VAD, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 |

vad@vad.be | www.vad.be

VLAAMS EXPERTISECENTRUM
ALCOHOL EN ANDERE DRUGS

